

Guilford-Zimmerman Mizaç Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Guilford-Zimmerman Mizaç Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22481>

Özet

Guilford-Zimmerman Mizaç Envanteri (GZME), ilk olarak J. P. Guilford ve Wayne S. Zimmerman tarafından geliştirilen ve bireylerin temel mizaç ve kişilik özelliklerini ölçmeyi amaçlayan kapsamlı bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Guilford'un yıllar süren kapsamlı faktör analizi çalışmaları'nın bir ürünüdür. Türkiye'deki kullanım için, N. Samurçay (1981) tarafından Türk toplumuna yönelik bir uyarlama çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, envanterin kültürel bağlamda geçerliliğini ve güvenilirliğini araştırmayı hedefleyen önemli bir ön adımdır.

GZME, bireyin sosyal etkileşim, duygusal denge ve aktivite düzeyleri gibi on farklı faktördeki konumunu belirleyerek, geniş bir kişilik profilinin çıkarılmasına olanak tanır. Türkçeye adaptasyon süreci, ölçeğin orijinal yapısının korunarak yerel normlara uygun hale getirilmesini içermiştir.

Anahtar Kelimeler

Guilford-Zimmerman Mizaç Envanteri, GZME, Mizaç, Kişilik, Uyarlama, Psikometri, Temperament, Faktör Analizi, Samurçay.

Yazarlar

Joy Paul Guilford, Wayne S. Zimmerman, Nermin Samurçay (Türkçe Uyarlama).

Amaç

Guilford-Zimmerman Mizaç Envanteri'nin temel amacı, bireylerin kişiliklerini sistematik olarak ölçmek ve on temel mizaç boyutundaki konumlarını belirlemektir. Bu envanter, klinik psikolojiden personel seçimine kadar geniş bir yelpazede kullanılmak üzere tasarlanmıştır ve bireysel farklılıkların anlaşılmasına katkıda bulunur.

Türk toplumuna uyarlama çalışmaları'nın (Samurçay, 1981) spesifik amacı, orijinal İngilizce ölçeğin maddelerinin ve faktör yapısının Türk kültürü ve diline uygunluğunu sağlamak ve ölçeğin Türkiye'deki araştırmalarda ve uygulamalarda güvenle kullanılabilmesi için gerekli psikometrik temeli oluşturmaktır.

Yapı

Guilford-Zimmerman Mizaç Envanteri (GZME), faktör analitik araştırmalarla belirlenmiş on temel mizaç boyutunu ölçmektedir. Bu boyutlar, bireyin davranışsal eğilimlerini ve duygusal tepkilerini kapsamaktadır.

Ölçeğin ölçtüğü on temel boyut şunlardır:

Genel Aktivite (G): Enerji, hız ve hareketlilik.

Kontrolleme (R): Düşüncelilik, dikkatlilik ve dürtü kontrolü.

Yükselme (A): Liderlik, ikna etme yeteneği ve sosyal cesaret.

Sosyalite (S): Sosyal etkileşim ihtiyacı ve kalabalıktan hoşlanma.

Duygusal Denge (E): Kaygıdan uzaklık, ruh halinin sabitliği ve sınırlılığın azlığı.

Nesnellik (O): Aşırı hassasiyetten uzaklık, eleştiriyi kişisel almama.

Dostluk (F): Saldırganlıktan uzaklık, hoşgörü ve bakışlarındaki kusurların kabul etme.

Düşüncelilik (T): Analitik düşünme, iç gözlem ve felsefi eğilimler.

Kişisel İhtiyaçlar (P): Paranoia eğiliminin azlığı, bakışlarına güvenme.

Erkeklik (M): İlgili alanlar, duygusal tepkiler ve mesleki tercihler açısından kültürel olarak belirlenmiş erkeklik/kadınlık eğilimleri.

Geçerlik

Samurçay (1981) tarafından gerçekleştirilen ön uyarlama çalışması, GZME'nin Türk toplumundaki geçerliğine dair ilk bulguları sunmayı amaçlamıştır. Ancak, kaynak içerikte spesifik geçerlik katsayılarına veya yöntemlerine (yapı geçerliği, ölçüt geçerliği vb.) dair detaylı bilgi bulunmamaktadır.

Orijinal GZME, geliştirildiği dönemde kapsamlı yapı geçerliği çalışmalarına tabi tutulmuştur. Türkçeye adaptasyon sürecinde, ölçeğin on faktörlü yapısının Türk kültürü içinde de doğrulanması, geçerlik çalışmalarıyla temelini oluşturur. Detaylı geçerlik verileri için Samurçay'ın orijinal makalesine başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlik

Kaynak verilerde, Samurçay'ın (1981) çalışmasına ait spesifik güvenilirlik katsayıları (iç tutarlılık veya test-tekrar test güvenilirliği) belirtilmemiştir. Bir mizaç envanterinin güvenilirliği, testin zaman içinde tutarlı sonuçlar vermesi ve maddeler arasındaki iç tutarlılığın yüksek olması ile ölçülür.

Orijinal Guilford-Zimmerman Mizaç Envanteri (GZME), yüksek düzeyde güvenilirlik raporlarına sahiptir. Türkçeye adaptasyonun başarısı, çeviri ve kültürel adaptasyonun ardından elde edilen güvenilirlik katsayılarının orijinal testin standartlarına yakın olmasıyla değerlendirilir.

Faktör Analizi

Guilford-Zimmerman Mizaç Envanteri'nin kendisi, J. P. Guilford'un uzun yıllar süren kapsamlı faktör analizi çalışmalarıyla zirvesini temsil eder. Ölçeğin on boyutu, yüzlerce kişilik maddesinin analiz edilmesi sonucu elde edilen başlıca faktörlerdir.

Samurçay'ın (1981) Türk toplumuna yönelik ön çal??mas?nda, ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de orijinal on faktörlü yap?yı koruyup korumad??? incelenmi? olmalıdır. Faktör analizi, uyarlama çal??malar?nda yap? geçerli?inin temelini olu?turur ve ölçe?in kültürel s?n?rlar aras? tutarlılı??n? göstermesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama

Format: Bireyin kendisinin yan?tlad??? (Self-Report) Envanter

Mevcut Diller: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler ve Ergenler

Ya? Grubu: Genellikle 16 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Samurçay'ın 1981 tarihli çal??mas?, Türk üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmi? bir ön çal??ma niteli?indedir.

Test Metodolojisi: Cevap format? genellikle "Evet/Hayır/?" veya benzeri üçlü seçenekler sunan bir envanterdir. Puanlama her bir faktör için ayrı ayrı yap?lır.

Anahtar Kelimeler

Guilford, Zimmerman, Guilford-Zimmerman Mizaç Envanteri, Ki?ilik Ölçe?i, Duygusal Denge, Sosyalite, Psikolojik Test, Mizaç, Uyarlama.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?lı? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Orijinal Guilford-Zimmerman Mizaç Envanteri (GZME), Amerika Birle?ik Devletleri'nde psikolojik test yay?nc?lar? tarafından ticari olarak da??t?lmaktadı?r ve kullan?m için izin ve ücret gerektirebilir. Türkçeye adaptasyon çal??mas? 1981 y?l?nda yay?mlanm??tır.

Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?na ait kaynak makaleye a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir:

sefad.selcuk.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [guilford-zimmerman-mizac-envanteri-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Samurçay, N. (1981). Guilford-Zimmerman Mizaç Envanteri ve Türk toplumuna uyarlanması na ilişkin ön çalışma. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 1, 189-227.

Guilford-Zimmerman Mizaç Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeye ait maddeler, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler, telif hakları nedeniyle yalnızca orijinal yayınlardan veya resmi test sağlayıcılarından temin edilebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM